

Regulacje unijne a działalność OSD

Agenda

- 1) Trzeci pakiet energetyczny – trochę historii
- 2) Kodeksy sieci, wytyczne – narzędzia wdrożenia jednolitego rynku
- 3) Pakiet Czysta Energia - trochę o przyszłości
- 4) Kodeksy sieci, wytyczne – nowa odsłona w Pakiecie Czysta Energia
- 5) Podsumowanie

Trzeci pakiet energetyczny – trochę historii

Co wchodziło w skład pakietu?

- Rozporządzenie 715/2009 z dnia 13 lipca w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowej gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005
- **Dyrektywa 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE**
- Dyrektywa 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE
- **Rozporządzenie 714/2009 z dnia 13 lipca w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003**
- Rozporządzenie 713/2009 z dnia 13 lipca ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

Pakiet wspiera realizację celów europejskiej polityki energetycznej. Trzeci pakiet energetyczny:

- **powołał do życia** Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (**ACER**),
 - **sformalizował współpracę operatorów systemów przesyłowych** poprzez utworzenie Europejskich Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Energii elektrycznej (**ENTSO-e**),
 - proponuje konkretne narzędzia wdrożenia jednolitego rynku energii - **kodeksy sieci**
-
- **wzmacnia rolę regulatora** poprzez rozszerzenie uprawnień oraz wprowadzenie obowiązku zapewnienia niezależności krajowych organów regulacyjnych,
 - **wzmacnia prawa konsumenta** i ochronę odbiorców najbardziej wrażliwych.

Kodeksy sieci, wytyczne – narzędzia
wdrożenia jednolitego rynku

Procedura opracowywania i uchwalania kodeksów sieci

ACER Co ma być zrobione?	• Ramowe wytyczne wydawane są na wniosek Komisji przez ACER • Ramowe wytyczne określają zasady opracowywania kodeksu sieciowego • ACER prowadzi konsultacje ramowych wytycznych z zainteresowanymi stronami
ENTSO-e Jak ma być zrobione?	• ENTSO-e na polecenie Komisji opracowuje i przedkłada do ACER kodeks sieci • ACER po otrzymaniu kodeksu sieci może przeprowadzić jego konsultacje i przedstawia do ENTSO-e uzasadnioną opinię • Jeżeli kodeks sieci jest zgodny z wytycznymi ACER przedkłada go do Komisji
Komisja Europejska Legislacja	• Komisja proceduje projekt kodeksu sieci w ramach tzw. procedury komitetowej (kodeksami sieci zajmuje się Cross Border Committee) • Komisja przekazuje projekt kodeksu sieci do Rady i Parlamentu Europejskiego, które zachowują uprawnienia do kontroli aktów wykonawczych Komisji Europejskiej

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 714/2009 (art.6 – kodeksy sieci, art.18 - wytyczne)
- Podstawowa **różnica pomiędzy kodeksami sieci a wytycznymi**
 - Kodeksy sieci ustanawiają konkretne wymagania, które muszą być bezpośrednio stosowane
 - Wytyczne określają elementy, które muszą być dopiero opracowane w poszczególnych krajach
- Kodeksy sieci / wytyczne wprowadzane są do porządku prawnego jako **rozporządzenia KE**, w związku z czym **obowiązują wprost i mają pierwszeństwo stosowania w stosunku do przepisów krajowych**
- **Krajowa „implementacja”** polega na opracowaniu w określonych terminach i przez określone podmioty na poziomie krajowym / regionalnym / ogólnoeuropejskim **wymogów / zasad / metod / innych produktów**, które następnie **podlegają zatwierdzeniu** w drodze decyzji odpowiedniego(ich) regulatora(ów)
- Konieczność **dostosowania regulacji krajowych** (ustawy, rozporządzenia, instrukcje ruchu)

Kodeksy sieci, wytyczne – stan obecny

- **CACM** – Rozporządzenie KE 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiające **wytyczne** dotyczące **alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi**;
- **FCA** – Rozporządzenie KE 2016/1719 z dnia 26 września 2016 r. ustanawiające **wytyczne** dotyczące **długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych**;
- **EB** - Rozporządzenie KE 2017/2195z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiające **wytyczne** dotyczące **bilansowania**
- **RfG** - Rozporządzenie KE 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające **kodeks** sieci dotyczący wymogów w zakresie **przyłączenia jednostek wytwórczych** do sieci;
- **DCC** - Rozporządzenie KE 2016/1388 z dnia 17 sierpnia 2016 r. ustanawiające **kodeks** sieci dotyczący **przyłączenia odbioru**;
- **HVDC** - Rozporządzenie KE 2016/1447 z dnia 26 sierpnia 2016 r. ustanawiające **kodeks** sieci określający wymogi dotyczące **przyłączenia do sieci systemów wysokiego napięcia prądu stałego** oraz modułów ...
- **SO GL** - Rozporządzenie KE 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiające **wytyczne** dotyczące **pracy systemu przesyłowego** energii elektrycznej;
- **NC ER** – Rozporządzenie KE 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 r. ustanawiające **kodeks** sieci dotyczący **stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów** elektroenergetycznych.

Przykłady z kodeksów i wytycznych - jak to na nas wpływa?

- **RfG** - Rozporządzenie KE 2016/631 z dnia 14 kwietnia 2016 r. ustanawiające kodeks sieci dotyczący wymogów w zakresie **przyłączenia jednostek wytwórczych** do sieci;
 - Wymogi RfG co do zasady obowiązują **tylko dla nowych modułów wytwarzania**
 - Moduły wytwarzania **są istniejące**, jeżeli były już przyłączone w dniu wejścia w życie RfG lub właściciel zakładu wytwarzania energii zawarł ostateczną i wiążącą umowę zakupu podstawowej instalacji wytwórczej w terminie do dwóch lat od wejścia w życie RfG i **powiadomił OSD i OSP w terminie do 30 miesięcy**
 - w powiadomieniu ... **należało podać co najmniej** tytuł umowy, datę jej podpisania i datę wejścia w życie oraz specyfikację podstawowej instalacji wytwórczej, która ma zostać zbudowana, zmontowana lub zakupiona.
- **SO GL** - Rozporządzenie KE 2017/1485 ustanawiające wytyczne dotyczące **pracy systemu przesyłowego** energii elektrycznej;
 - **Procedura wymiany danych strukturalnych, planistycznych i czasu rzeczywistego** dla potrzeb planowania pracy i prowadzenia ruchu KSE

Przykłady z kodeksów i wytycznych - jak to na nas wpływa?

- **NC ER** – Rozporządzenie KE 2017/2196 ustanawiające kodeks sieci dotyczący **stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów** elektroenergetycznych.
 - **Obowiązek opracowania przez OSP planów obrony i odbudowy systemu**
 - **Konieczność spełnienia wymogów przez grupy urządzeń** (stacje, systemy ICT) wskazane w planie obrony i planie odbudowy systemu np.:
 - Podtrzymanie pracy (**utrzymanie łączności i sterowania**) **do 24 h** w przypadku utraty zasilania podstawowego (baterie akumulatorów, agregaty prądotwórcze)
 - Zadziałanie systemu automatycznego odłączenia odbioru przy niskiej częstotliwości (**SCO**) ma nastąpić **z czasem mniejszym lub równym 300 ms**. Ten środek Planu obrony systemu **należy wdrożyć do dnia 18 grudnia 2022** roku (wejście w życie art. 15 ust. 5-8 NC ER). Wymóg dotyczy istniejącej automatyki SCO u znaczących użytkowników sieci (SGU) i u OSD, nie objętych wymogami ogólnego stosowania na podstawie art. 4 DCC

Pakiet Czysta Energia - trochę o przyszłości

Informacje ogólne

- Pakiet dotyczy tylko rynku energii elektrycznej
- Uchwalono 4 dyrektywy i 4 rozporządzenia
- 6 dokumentów znowelizowano i dodano 2 nowe
- Komisja Europejska przedstawiła propozycję czwartego pakietu liberalizacyjnego w dniu 30-11-2016
- Procedura legislacyjna trwała 2,5 roku
- Kolejne dokumenty publikowano w dzienniku ustaw UE pomiędzy VI 2018, a VI 2019
- Wszystkie dyrektywy i rozporządzenia weszły w życie
- Dyrektywy mają różny okres transpozycji do prawa krajowego od 10.03.2020 do 30.06.2021

Co wchodzi w skład pakietu?

- **Dyrektywa 2018/844** z dnia 30 maja zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej
 - **Rozporządzenie 2018/1999** z dnia 11 grudnia w sprawie w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu ...
- **Dyrektywa 2018/2001** z dnia 11 grudnia w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych
 - **Dyrektywa 2018/2002** z dnia 11 grudnia zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej
 - **Dyrektywa 2019/944** z dnia 5 czerwca w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE
 - **Rozporządzenie 2019/943** z dnia 5 czerwca w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej
- **Rozporządzenie 2019/941** z dnia 5 czerwca w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylające dyrektywę 2005/89/WE
 - **Rozporządzenie 2019/942** z dnia 5 czerwca ustanawiające Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki

- **Reguły rynku detalicznego:** warunki umowne, rozliczenia, zmiana sprzedawcy, porównywarki cen, punkt informacyjny, ceny regulowane, odbiorcy wrażliwi, opłaty odzwierciedlające koszty
- **Aktywni użytkownicy:** wytwarzanie/magazynowanie/zużycie/sprzedaż energii elektrycznej
- **Obywatelskie Wspólnoty Energetyczne (CEC):** wytwarzanie/magazynowanie/sprzedaż energii elektrycznej, dzielenie się elektrycznością
- **DSR:** DSR poprzez cenę lub agregację, umowy z ceną dynamiczną, umowy z niezależnym agregatorem, rekompensaty
- **Liczniki inteligentne:** wymogi funkcjonalne, prawo do licznika inteligentnego, aktualizacja ram prawnych
- **Zarządzanie danymi pomiarowymi:** interoperacyjność i reguły dostępu do danych
- **OSD:** działalność i role OSD (neutralność), współpraca z OSP (wysoki priorytet), organizacja OSD UE (szansa i zagrożenie), kodeksy sieciowe (wyzwanie)

Wykorzystywanie usług elastyczności przez OSD

- **OSD kupuje usługi elastyczności** oferowane przez odbiorców i generację rozproszoną aby aktywnie zarządzać lokalnymi ograniczeniami sieciowymi i optymalnie prowadzić ruch i rozwój sieci (cel: uniknięcie lub przesunięcie w czasie inwestycji w sieć).
- OSD kupuje usługi elastyczności **wykorzystując procedury rynkowe** i zapewniając równorządny udział wszystkich zasobów elastyczności (odbiorcy, wytwórcy, agregatorzy, operatorzy magazynów energii, itp.)
- **OSD we współpracy z OSP** i innymi właściwymi interesariuszami **definiuje konieczne produkty i usługi elastyczności**, co podlega nadzorowi przez krajowy organ regulacyjny.
- **Państwa członkowskie określają krajowe ramy regulacyjne**, w tym bodźce dla OSD oraz odpowiednie rekompensaty

Magazynowanie energii – co może OSD?

- **OSD co do zasady nie mogą prowadzić działalności magazynowania energii** (nie mogą posiadać, obsługiwać, być zaangażowanym w rozwój lub zarządzanie magazynem energii).
- **Państwa członkowskie mogą zezwolić na zaangażowanie się OSD** w magazynowanie energii w celu zapewnienia niezawodności i bezpieczeństwa działania systemu w następujących przypadkach:
 - Jeśli inne podmioty nie mogą inwestować i dostarczać usługi magazynowania
 - Dla w pełni zintegrowanych komponentów sieciowych
 - W przypadku „obiektów z akumulatorami” powstałych przed wejściem w życie dyrektywy
- **Warunki:** otwarta procedura przetargowa, zgoda URE, ponowna ocena rynku co 5 lat
- **„Jest RYNEK” - OSD muszą wycofać się z tej działalności w ciągu 18 miesięcy**

Infrastruktura ładowania samochodów – co może OSD?

- Narodowe ramy regulacyjne zapewnią **ułatwienia w przyłączaniu punktów ładowania** i zapewnią **współpracę pomiędzy OSD i dostawcami usług ładowania**
- **OSD co do zasady nie mogą prowadzić działalności związanej z infrastrukturą ładowania samochodów elektrycznych** (nie mogą posiadać, obsługiwać, być zaangażowanym w rozwój / zarządzanie takiej infrastruktury).
- **Państwa członkowskie mogą zezwolić OSD** na zaangażowanie się w tą działalność:
 - Jeśli inne podmioty nie mogą inwestować i dostarczać usługi ładowania
 - OSD obsługują infrastrukturę ładowania stosując zasadę dostępu trzeciej strony
- **Warunki:** procedura przetargowa, zgoda URE, ponowna ocena rynku co 5 lat
- **„Jest RYNEK” - OSD muszą wycofać się z tej działalności**

Plany rozwoju sieci dystrybucyjnej – regulacja na poziomie UE

- Cel: **transparentność planowania rozwoju sieci**
- **Nacisk na integrację OZE, przyłączanie nowych rodzajów odbiorów, wykorzystywanie elastyczności, rozwój sieci inteligentnej**
- **Horyzont czasowy planowania 5-10 lat**
- **OSD przedkładają plany do URE co 2 lata**
- **OSD przeprowadzają publiczne konsultacje z użytkownikami systemu i OSP**
- Państwa członkowskie **mogą zwolnić z tych obowiązków małe OSD** (obsługujących do 100 tys. klientów)
- URE może zażądać zmian w planach rozwoju

Kodeksy sieci, wytyczne – nowa
odśłona w Pakiecie Czysta Energia

ROZDZIAŁ VI PRACA SYSTEMU DYSTRYBUCYJNEGO

Artykuł 52, 53, 54 Europejska organizacja operatorów systemów dystrybucyjnych (OSD UE)

Artykuł 55 Zadania organizacji OSD UE:

- **udział w opracowywaniu kodeksów sieci** istotnych dla sieci dystrybucyjnych oraz sieci przesyłowych i dystrybucyjnych,
- **współpraca z ENTSO-e przy monitorowaniu wdrażania kodeksów sieci i wytycznych,**
- **współpraca z ENTSO-e przy przyjmowaniu najlepszych praktyk** w zakresie skoordynowanej eksploatacji i planowania systemów przesyłowych i dystrybucyjnych,
- **określanie najlepszych praktyk** dla sieci dystrybucyjnych;

Artykuł 56 Konsultacje w procesie opracowywania kodeksów sieci

ROZDZIAŁ VII KODEKSY SIECI I WYTYCZNE

Artykuł 58 Przyjmowanie kodeksów sieci i wytycznych

- **Komisja może przyjmować akty wykonawcze lub delegowane** zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w art. 59, 60 i 61 oraz w powiązaniu z warunkami określonymi w art. 68
- Takie akty mogą być przyjmowane **jako kodeksy sieci** w oparciu o treść propozycji opracowanych przez **ENTSO-e** lub w przypadku gdy tak przewidziano w wykazie priorytetów zgodnie z art. 59 ust. 3 – przez **organizację OSD UE**, w stosownych przypadkach we współpracy z ENTSO-e, oraz ACER zgodnie z procedurą określoną w art. 59, **albo jako wytyczne** zgodnie z procedurą określoną w art. 61

Artykuł 59, 60 Ustanowienie i zmiany kodeksów sieci

Artykuł 61 Wytyczne – ustanawianie wiążących wytycznych

Podsumowanie

- **Mnogość regulacji** unijnych i krajowych
- **Słaba** wzajemna **kompatybilność** regulacji
- Takie same pojęcia pod różnymi nazwami w regulacjach europejskich i krajowych
- **Jakość tłumaczenia** stanowi dodatkowe wyzwanie („koncentrator”, „dostawca”)
- **Przesunięcie** granicy tworzenia prawa europejskiego w stosunku do prawa krajowego (**w kierunku rynku detalicznego i sieci dystrybucyjnej**)
- Szerokie uprawnienia Komisji – **wydawanie aktów delegowanych** (konsultacje z ekspertami)
- „**Nic o nas bez nas**” – udział w pracach unijnych zespołów eksperckich (ENTSO-e, OSD UE, ...)

Nowa sytuacja dotyczy wielu interesariuszy: administracja rządowa, regulatorzy, operatorzy, wytwórcy, sprzedawcy, znaczący użytkownicy systemu, aktywni odbiorcy

Jak sobie poradzić w nowej rzeczywistości?

Dziękuję za uwagę